

3.1

Doelen

- De kinderen leren woorden en zinnen over buitenspelen.
- De kinderen oefenen met de desbetreffende woorden en zinnen.

Materialen (selectie)

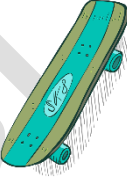

- de flitskaarten *de schommel, de glijbaan, de draaimolen, het skateboard, verstoppertje*

Introductie

Zeg wat de taaldoelen zijn van de les in de moedertaal van de kinderen. U kunt het thema inleiden door in hun moedertaal te praten over wat je doet als je gaat buitenspelen? Welke dingen doe je in de speeltuin?

Video/prentenboek

Omdat het verhaal niet heel gemakkelijk te volgen is, krijgen de kinderen een kijkopdracht, die zonder veel talenkennis op te lossen is. Kijk en luister samen met de kinderen naar het filmpje *Elena speelt buiten*. Wat doen ze **niet**? In plaats van de video kunt u het prentenboek voorlezen.

				
voetballen	verstoppertje	tennissen	skateboarden	schommelen

	<p>... 17, 18, 19, 20.</p> <p><i>Wie niet weg is, is gezien. Ik kom!</i></p> <p><i>De kinderen spelen binnen verstoppertje.</i></p> <p><i>Tim zoekt overal op zolder. Hij kijkt in de kast. Waar is Elena? Ik zie een schoen! Sophie is verstopt in de kist.</i></p> <p><i>Maar waar is Laura? Maak eens een geluidje, zegt Tim. Miauw, zegt Laura. Alle kinderen lachen.</i></p>
	<p><i>Elena gaat met het skateboard naar het park.</i></p> <p><i>Iedereen gaat mee naar buiten. Papa en mama hebben een mand. Wil je op de schommel of op de glijbaan? Snel klimt Elena naar boven. Roetsj! Daar glijdt ze naar beneden. Tim en Sophie zitten in de draaimolen. Ze gaan in het rond. Laura duwt hard. Wat een feest!</i></p>

	<p><i>Wat hebben ze een honger van het spelen. Er is van alles om te eten! Elena vindt bananen lekker. Sophie snoept van de tomaten. Waar lust jij graag, Tim? Tim houdt van aardbeien. Laura, wat wil je drinken? Laura lust graag koud water. Met citroen is het water lekker fris. Misty, wat vind jij lekker? Woef, zegt Misty.</i></p>
	<p><i>De kinderen hebben geen honger meer. Het is tijd om weer te spelen! Elena en Laura gooien de bal over. Elena vangt de bal. Ik speel liever voetbal, zegt Tim. Ja, leuk, zegt Sophie. Ze schopt tegen de bal. Dan gaan ze samen de heuvel af. Pas op, Elena! Plons! Elena ligt in het water.</i></p>
	<p><i>Iedereen is weer schoon. De haren zijn gewassen. De tanden zijn gepeetst. Met zijn allen liggen ze in het grote bed. Dat is lekker warm. Mama gaat een boek voorlezen. Dan is het tijd om te gaan slapen. Moeder geeft een nachtzoen. Welterusten, allemaal. Slaap lekker!</i></p>

Schommel en glijbaan

Bied met de flitskaarten de volgende woorden aan en beeld ze uit: *het skateboard*: (maak een steppende beweging terwijl u balanceert met het bovenlichaam), *de schommel* (ga zitten op een stoel en beweeg uw bovenlichaam naar voren en naar achteren terwijl u zogenaamd het touw van de schommel vasthoudt), *de glijbaan* (ga op uw tenen staan en zak door de knieën met de armen in de lucht) en *de draaimolen* (draai om uw as), *verstopperkje*.

Verdeel de klas in twee (of meer) gelijke groepen. Eén kind in elke groep is nummer 1. U noemt een beweging en de nummers 1 van de groepen voeren deze zo snel mogelijk uit. Om de beurt doen de groepsgenoten hetzelfde (met de klok mee). Welke groep is als eerste klaar? Speel zo een aantal rondes. U kunt in de laatste rondes de kinderen het woord hardop laten herhalen.

Online

De kinderen kunnen online de woorden voor buitenspelen oefenen en de woorden voor activiteiten.

Tip

Geef de flitskaarten een duidelijk zichtbare plaats in de klas en creëer op deze manier een Nederlands hoekje, als u tenminste een eigen klas hebt. Deze hoek kunt u verder aankleden met werk van de kinderen rondom dit thema.

3.2

Doelen

- De kinderen leren in het kader van een verhaal woorden en zinnen over wat ze bij het buitenspelen leuk en niet leuk vinden.
- De kinderen oefenen met de desbetreffende woorden en zinnen.

Materialen (selectie)

- de flitskaarten *de schommel, de glijbaan, de draaimolen, het skateboard, verstoppertje*
- de geprinte versie van het prentenboek

Video

De kinderen kijken en luisteren nog een keer naar het filmpje *Elena speelt buiten*. Wijs tijdens het kijken de volgende woorden aan: *verstoppertje, spelen, de schommel, de glijbaan, de draaimolen*

Maak het verhaal

De kinderen zien plaatjes uit het prentenboek als het verhaal verteld wordt (voorlezen of video – alleen geluid). Daarna moeten de kinderen de plaatjes in de goede volgorde zetten. Wijs dan de platen een voor een aan. De kinderen zeggen wat Elena en haar vriendjes doen (in hun moedertaal en/of het Nederlands, u herhaalt in het Nederlands). De leerlingen kunnen dit online doen.

Daar gaat ie

Herhaal de activiteiten uit thema 1 *spelen, rennen, dansen, zwaaien, zingen, lachen, knuffelen, klappen*, aangevuld met *schoppen, gooien, vangen, rennen, fietsen, springen*. De basisregels zijn:

- de kinderen doen iets als u zegt: *Ik vind ... leuk*
- de kinderen staan stil als u zegt: *Ik ... niet leuk*

De kinderen voeren de activiteit op hun eigen plek uit.

Voorbeelden:

Dit zegt de leerkracht:	Dit doen de kinderen:
<i>Ik vind rennen leuk</i>	Ze 'rennen' op hun plek.
<i>Ik vind zwaaien leuk</i>	Ze zwaaien.
<i>Ik vind gooien leuk</i>	Ze staan en 'gooien'.
<i>Ik vind springen niet leuk</i>	Ze staan stil
<i>Ich vind dansen leuk</i>	Ze 'dansen'

Wie het fout doet, gaat zitten. Wie blijven als laatste staan? Als variatie kunt u de zinsconstructies *Ik kan goed* en *Ik kan niet goed* gebruiken. U kunt ook variëren: *ik vind fietsen leuk – ik fiets graag*.

Chant

Laat prent 3 zien en bespreek wat er te zien is. Bespreek dan een aantal gewone combinaties?! Broodje met kaas. Ei met tomaat. Maak dan wat ongewone combinaties.

Kaas met banaan? Lekker!
Vis met aardbei? Bah!
Melk met ei? Lekker!
Water met tomaten? Bah!
Chocola met ijs? ...

3.3

Doelen

- De kinderen zeggen waar dingen zijn.
- De kinderen oefenen met de desbetreffende woorden en zinnen.

Materialen

- voorzetsels *op, onder, in, naast, achter* en *voor*.
- een bal (bijvoorbeeld een pingpongbal of tennisbal)
- een potlood voor ieder kind
- werkblad 3.3
- een klein rond iets, zoals een gum, een muntje, een fiche o.i.d.

Introductie

Start de les met het bespreken van het huiswerk. Wie kan vijf activiteiten noemen? Noem dan de taaldoelen. Wat gaan we vandaag leren?

Maak het verhaal

Zie 3.2

Praatplaat

Bekijk nog een keer het prentenboek samen met de kinderen. U kunt een aantal dingen en activiteiten afdekken en de kinderen vragen wat het is. *Wat is dat?* Laat de kinderen in hun moedertaal en/of het Nederlands raden, u herhaalt het in het Nederlands. *Dat is (...)*

Erin en eruit

In deze activiteit oefenen we de voorzetsels *op, onder, in, naast, achter* en *voor*. Bied de woorden aan. Gebruik dan een bal, die u *op, onder, enzovoort* een doos, deur of bureau legt. Vraag en antwoord telkens: *Waar is de bal. In de doos. Onder de tafel. Naast de deur.* Etc. Vraag dan alle kinderen een potlood te pakken. Geef hen instructies zoals *Leg het potlood voor je. Op je hoofd. Onder je voet. Achter je oor. In je hand.* Etc.

Waar is de bal?

Werkblad 3.3 en een klein rond iets, zoals een gum, munt of fiche voor twee leerlingen. Deel werkblad 3.3 uit. De kinderen gaan in tweetallen werken. Om de beurt leggen ze 'de bal' (het kleine ronde ding) ergens in de speeltuin neer en stellen ze elkaar een vraag. De ander antwoordt.

Waar is de bal? Op de glijbaan! Onder de schommel.

Chant

Herhaal nog een keer de chant uit [3.2](#).

Thuiswerk

Laat de kinderen de activiteiten en de voorzetsels oefenen.

3.4

Doelen

- De kinderen aangeven wat ze lekker en niet lekker vinden
- De kinderen oefenen met de desbetreffende woorden en zinnen.

Materialen (selectie)

- Flitskaarten van gezond en niet zo gezond eten *de pannenkoek, de appel, de banaan, de sla, het ijsje, de chocolade, de sinaasappel, de aardbei, de komkommer, de cola, de limonade, de citroen*
- bakjes met echt eten zoals: de sinaasappel, de citroen, de aardbei, de komkommer, de appel, de banaan, de aardappel, de tomaat
- blinddoeken
- flitskaarten van eten en drinken

Introductie

Start de les met het noemen van de taaldoelen in het de moedertaal van de kinderen. Wat gaan we vandaag leren?

Eet smakelijk

Voor deze activiteit oefent u eerst met (een selectie van) de woorden die over eten gaan en die de kinderen online kunnen oefenen: *de pannenkoek, de appel, de banaan, de sla, het ijsje, de chocolade, de sinaasappel, de aardbei, de komkommer, de cola, de limonade, de citroen* U selecteert naar het niveau en de voorkennis van de kinderen.

Oefen de woorden eerst door de flitskaarten te laten zien en de kinderen de kaarten in twee rubrieken gezond en niet gezond te laten indenen. *Is het gezond? Ja? Nee? Dit is gezond. Dit is niet gezond.* Verdeel dan de klas in twee groepen. Iedere groep krijgt een stapel. Samen delen ze de woorden nogmaals in. Tenslotte stelt u een aantal vragen zoals: *Wie weet wat het is? Wit, niet gezond, wel lekker.*

Ik ga picknicken en neem mee...

Begin met de zin *Ik ga picknicken en neem mee ...*. Noem vervolgens iets te eten of te drinken. Wijs een kind aan die herhaalt wat u zegt en nog iets te eten of te drinken toevoegt. Ga zo verder. Hoeveel voedingswaren kunnen de kinderen onthouden?

Wat ik lekker vind ...

Oefen met kinderen een dialoog om te zeggen wat je lekker en niet lekker vindt. U gebruikt de drie varianten *graag lusten*, *lekker vinden* en *houden van*: De kinderen leren er een actief te gebruiken.

3.4 Dialoog (online)

Vind je banaan lekker? Nee, ik vind banaan niet lekker.

Lust je graag chocola? Ja, dat vind ik lekker.

Hou je van tomaat? Ja, ik vind tomaat lekker.

Alsjeblieft. Dankjewel.

Laat het gesprek een keer horen zin voor zin. Maak met gebaren de betekenis duidelijk (met je hand over je buik wrijven en ja of nee schudden). Vraag de kinderen dan bij de tweede keer de zinnen te herhalen. Oefen dan het gesprek in tweetallen. Hang de flitskaarten op als geheugensteun.

Wat is het?

Zorg dat u enkele bakjes met echt eten heeft, in kleine stukjes gesneden. Let op voedsel waar kinderen eventueel allergisch voor zijn (bijvoorbeeld kiwi, ei of melkproducten)! Zeg welk eten er in de bakjes zit. U kunt ook de bijbehorende flitskaarten ophangen.

Blinddoek dan een kind. Geef hem of haar één stukje eten en vraag wat het is. Vraag ook of hij of zij het lekker vindt. Laat zo een aantal kinderen dingen proeven. Als kinderen erg zelfstandig zijn en er vertrouwen is, kunnen ze dit in groepjes gaan doen.

Online oefenen

Laat de kinderen nog een keer eten en drinken oefenen.

3.5

Doelen

- De kinderen leren aangeven wat ze lekker en niet lekker vinden
- De kinderen oefenen met de desbetreffende woorden en zinnen.

Materialen (selectie)

- Flitskaarten *de pannenkoek, de appel, de banaan, de sla, het ijsje, de chocolade, de sinaasappel, de aardbei, de komkommer, de cola, de limonade, de citroen*
- bakjes met echt eten zoals: de sinaasappel, de citroen, de aardbei, de komkommer, de appel, de banaan, de aardappel, de tomaat, de wortel, de sla

Introductie

Start de les met het noemen van de taaldoelen in het de moedertaal van de kinderen. Wat gaan we vandaag leren?

Wat eet jij?

Oefen nog een keer in koort de wooren voor eten en drinken in 3.4. Dat kan met geprinte of digitale flitskaarten. Oefen de zin: *Wat eet je? Ik eet een ijsje.* Verdeel dan de klas in twee teams. Nodig één iemand van team 1 uit om voorin de klas te gaan staan. Geef het kind een woord uit de lijst hierboven. U laat het kind een van de flitskaarten zien. Het kind moet dit uitbeelden en de teamgenoten moeten het raden én het antwoord in een volledige zin geven: *Ik eet een ijsje. Ik een citroen. Ik eet een banaan. Ik eet een pannenkoek.* Ieder goed geraden woord levert 1 punt op. Spreek een tijdslimiet af per woord (bijv. 20 seconden):: U kunt kinderen ondersteunen door alle geprinte flitskaarten van het eten op te hangen, zodat de kinderen die moeten raden weten uit welke woorden ze kunnen kiezen.

Wat ik lekker vind

Luister samen met de kinderen naar de (online) dialoog 3.4 Laat de kinderen oefenen met de woorden uit de vorige activiteit.

Vind je banaan lekker? Nee, ik vind banaan niet lekker.
Lust je graag chocola? Ja, dat vind ik lekker.
Hou je van tomaat? Ja, ik vind tomaat lekker.
Alsjeblieft. Dankjewel.

Kinderen gaan elkaar interviewen en daarvan aantekeningen maken. Zo kan de klas erachter komen welke eten en drinken favoriet is. Deel werkblad 3.5 uit aan iedere leerling: de ene helft van de klas krijgt deel A en de andere helft krijgt deel B. Kinderen moeten om de beurt aan elkaar vragen wat ze lekker vinden. Als ze iets super lekker vinden, krijgt dat voedsel 2 punten, lekker 1 punt en niet lekker 0 punten.

Het kind met deel A begint en dan is het kind met deel B aan de beurt. Iedere kind moet twee klasgenoten interviewen. Als ze klaar zijn leveren ze alles in. De volgende les kunt u aangeven wat het meest populaire voedsel was.

Online oefenen

Laat de kinderen nog een eten en drinken oefenen.

3.6

Doelen

- De kinderen leren aangeven wat ze lekker en niet lekker vinden.
- De kinderen oefenen met de desbetreffende woorden en zinnen.

Materialen (selectie)

- Flitskaarten *de pannenkoek, de appel, de banaan, de sla, het ijsje, de chocolade, de sinaasappel, de aardbei, de komkommer, de cola, de limonade, de*

Introductie

Verwijs naar de vorige les. Vertel welk fruit en welke groente in de klas de meeste punten heeft gekregen. Vraag vervolgens of er kinderen zijn die thuis mensen hebben ondervraagd. Welke resultaten kwamen daaruit? Benoem dan de taaldoelen in het Nederlands.

Hou je van ...?

Laat de kinderen online het eten en drinken oefenen. Teken een pizza en een boterham op het bord zodat alle kinderen deze kunnen zien. Stel dan de volgende vraag: *Vind je kaas op je pizza lekker?* Alle kinderen die dit lekker vinden gaan staan. Wijs dan een kind aan en stel de vraag nogmaals. Het kind antwoordt met: *Ja.* en zo mogelijk *Ja, dat vind ik lekker.* Stel dan de vraag: *Vind je kaas op je boterham lekker?* en werk dezelfde stappen af. Stel vervolgens de volgende vragen. *Vind je ei / tomaat / appel / chocolade / pindakaas lekker op je boterham?* Eventuele verdere (absurde) variaties zijn: *Vind je pindakaas op je pizza lekker.* En zo verder (hoe gekker, hoe beter)

Hou je van ... (2)?

Deze activiteit is een variatie op activiteit 1. Geef ieder kind een flitskaartje van eten. De kinderen lopen door de ruimte tot u stop zegt. Ze geven een klasgenoot een high five en bekijken elkaars flitskaarten. Dan stellen ze elkaar de vraag: *Vind je .. [flitskaart 1] in/op/ [flitskaart 2] lekker?* Ze geven elkaar antwoord.¹ Dan gaan ze verder naar de volgende klasgenoot. Speel het spel totdat iedereen zo'n vijf klasgenoten heeft gesproken.

Chant

Herhaal nog een keer de chant uit [3.2](#).

Thuiswerk

Laat de kinderen de activiteiten, eten en drinken en voorzetsels oefenen.

3.7

Doelen

- De kinderen leren in het kader van een verhaal enkele transportmiddelen kennen.
- De kinderen oefenen met de desbetreffende woorden en zinnen.

Materialen (selectie)

- Picogrammen vervoermiddelen: *de auto, de trein, de fiets, de bus, het paard, het vliegtuig, de step, de vrachtauto*

Tellen

Laat de kinderen eerst tellen van 1-20. Dit hebben ze geleerd bij Elena I. Speel dan een spel. Begin te tellen bij 1. Telkens als een getal 5 is, klappen de leerlingen ook in de handen. Het klinkt dus zo:

1, 2, 3, 4, 5 = klap,

6, 7, 8, 9, 10 = klap,

¹ Het gaat natuurlijk vooral om begrijpelijkheid; het correct gebruik van voorzetsels is in dit verband minder relevant.

11, 12, 13, 14, 15 = klap,
16, 17, 18, 19, 20 = klap.

Ga dan langzaam verder met tellen tot dertig. Begin dan weer bij 10 en noem de tientallen: 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100. Speel dan het klapspel van 20 tot 40:

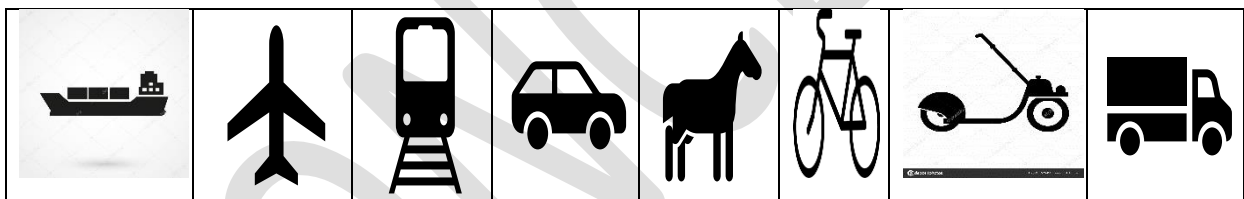
21, 22, 23, 24, 25 = klap,
26, 27, 28, 29, 30 = klap,
31, 32, 33, 34, 35 = klap,
36, 37, 38, 39, 40 = klap.

Als dit heel goed gaat, kunt u een kleine variatie aanbrengen, als de leerlingen de tafel van 5 al kennen. Tel van 1-40 maar bij de tafel van 5 mogen de kinderen alleen maar klappen (dus ze mogen de getallen 5, 10, 15, enzovoort niet noemen). De kinderen kunnen de getallen ook online oefenen.

Hoe reist het fruit?

Laat een stuk fruit zien, zoals een citroen of een sinaasappel. Bespreek dan in de moedertaal van de kinderen hoe dat fruit bij ons gekomen is: met een boot? een vliegtuig? een vrachtwagen? En hoe neem je het mee van de markt of winkel naar huis: lopend? op de fiets? met het skateboard? Wijs op prent 2 van het prentenboek, daar staan afgebeeld: *de trein, de auto, de boot*.

Bespreek dan in het Duits de vervoersmiddelen die in dit thema en in vorige thema's aan bod zijn geweest: *de auto, de trein, de fiets, de bus, het paard, het vliegtuig, de step, de vrachtauto, de boot*

Hang drie of vier flitskaarten achter elkaar op het bord. Hoe gaat het fruit van A (kaart 1) naar B (kaart 4)? Bijvoorbeeld: *De sinaasappel gaat met de fiets. De appel gaat met de boot. De komkommer gaat met de auto*. Hussel de kaarten voor een tweede ronde. Speel zo een aantal rondes klassikaal. Speel dan een aantal rondes in groepjes van vier: hoe reist het fruit van A naar B?

Thuiswerk

Laat de kinderen de vervoermiddelen oefenen.

3.8

Doelen

- De kinderen leren in het kader van een verhaal enkele transportmiddelen kennen.
- De kinderen oefenen met de desbetreffende woorden en zinnen.

Materialen

- Werkblad 3.8 (online)

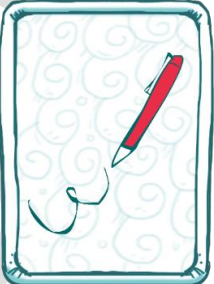
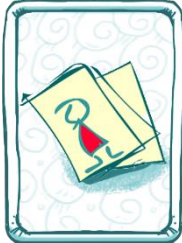

Stap 1 Bekijk de plaatjes. Luister dan naar de woorden.

Stap 2 Kleur de letters SCH

Stap 3 Luister dan nog een keer. Let goed op SCH. Hoe klinkt SCH in het Nederlands?

Stap 4 Spreek de woorden zelf uit. Kun je SCH zeggen? Moeilijk? Geef niet! Zeg maar gewoon eerst een s en dan een r.

		
de school	de schoeltas	de schaar
		
schoppen	schrijven	het schrift

Bingo met een knipkaart

Ga naar werkblad 3.8 en print het voor iedere kind eenmaal uit. Op het werkblad ziet u plaatjes van verschillende groentes en fruit. Laat de kinderen deze plaatjes uitknippen en er vier uitkiezen. Deze leggen ze met het plaatje naar boven voor zich op de tafel. De rest leggen ze op een stapeltje op de hoek van de tafel: we gaan Bingo spelen. U roept een woord en als het kind het woord heeft, mag hij het plaatje omdraaien. Wie heeft als eerste alle kaartjes omdraaid?

Vind je sinaasappel op je boterham lekker?

Ga naar werkblad 3.8 en print het voor iedere kind eenmaal uit als u activiteit 1 heeft overgeslagen. Op het werkblad ziet u plaatjes van verschillende groentes en fruit. Laat de kinderen deze plaatjes uitknippen en er één uitkiezen. De kinderen lopen met hun plaatje rond en zoeken een partner. Dan kijken ze op elkaar kaartje en stellen elkaar een vraag. *Vind je (= eten van plaatje 1) lekker? Nee, [...] vind ik niet lekker.* De leerlingen lopen weer rond op zoek naar een nieuwe partner.

Je kunt het eten en het is blauw!

Oefen met de kleuren uit Elena 1. Doe dan een spel met de kinderen. Verdeel de klas in tweeën! Wat kun je eten en is groen? Wat kun je eten en is geel? Wat kun je drinken en is bruin? Wat kun je eten en is blauw?

Tenslotte

Als u als leerkracht ook graag wil weten of een kind vooruitgang boekt en of een kind de aangeboden lesstof tot zich heeft genomen, kunt u naast uw observaties er ook voor kiezen de kinderen een korte woordtoets op de computer af te nemen. De woordtoets test of de kinderen de volgende woorden (receptief) kennen: *de sinaasappel, de citroen, de aardbei, de komkommer, de schommel, de glijbaan, de draaimolen, de fiets, de auto, op, onder, in*